

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.X.10.311/2019/6.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
. Traj Zoltán ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:
. Németh Gábor László ügyvéd

Alperesi beavatkozó:
Alperesi beavatkozó

Alperesi beavatkozó képviselője:
. Karczub Péter ügyvéd

A per tárgya: munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség (kártérítés sérelemdíj)

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperesi beavatkozó

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.095/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.624/2017/44.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.095/2019/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperesi beavatkozót, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 60.000

(hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 250.000 (kettőszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az 1965. december 15-én született felperes segéd munkásként, határozott idejű közfoglalkoztatási jogviszonyban állt az alperesnél 2015. március 2-ától 2016. február 29-éig. Munkaideje 6 órától 14 óráig tartott.
- [2] A felperest dr. **G... A...** üzemorvos 2013. júniusában és októberében, 2014. júliusában és 2015. február 19-én vizsgálta a foglalkoztathatóság szempontjából. Megállapította, hogy magas vérnyomás betegsége van, amelynek értéke nem túl magas, ez nem akadályozza a munkavégzésben. A foglalkozás-egészségügyi szakvéleményben rögzítette, hogy a felperes fokozottan balesetveszélyes munkát, és zárt téri meleg munkahelyen tevékenységet nem folytathat.
- [3] **B... P...** közvetlen felettes a **K..., T... M...** utca ... szám alatti eligazító helyen 2015. november 4-én 6 órakor meghatározta, hogy a közfoglalkoztatottak aznap a város mely területén, milyen eszközzel fognak munkát végezni. Az eligazítást követően mindenki felvette a részére meghatározott szerszámot, majd 40-50 fő csoportosan elindult a kijelölt munkaterületre.
- [4] Ezen a napon a napkelte 6 óra 32 perckor volt, a közvilágítást 6 óra 5 perckor kapcsolták le. Az eligazító hely előtti járda a menetirány felé enyhén lejtett. A járdát 1 méter hosszú, 20-25 cm magas szegélykövek határolták, de az egyik szegélykövön nem volt szintben a többivel, az 6-7 cm-rel kilógott.
- [5] 6 óra 15 perckor (szürkületben) a felperes - jobb kezében egy levélgyűjtéshez kapott hólapáttal - közvetlenül az eligazító hely épülete előtti járdán megbotlott a kiálló járdaszegélyben és elesett. Ennek következtében bal válla és könyökízülete kificamodott, valamint darabos törést szenvedett el.
- [6] A felperesnél a baleset következtében a bal vállízülete következményes elfajulás elváltozása, a bal könyökízület következményes, úgynevezett Sudeck atrophiaja és ízületi elfajulás elváltozása, továbbá bal oldali könyökízületi contracturája alakult ki, amely 24 %-os mértékű baleseti egészségkárosodást eredményezett. Ez visszatérően lüktető fájdalmat, a bal könyökízület mozgásfunkcióinak ízületi mozgásterjedelem beszűkülésének panaszait eredményezte, amely a bal felső végtag funkcióinak beszűküléséhez vezetett.
- [7] A felperes munkabalesete miatt korlátozva van mindazon - életkorában szokásos - élettevékenységekben, amelyekhez mindkét felső végtag, különösen a teljes értékű bal felső végtag szükséges. A végtagfunkciók beszűkülésével, károsodásával, csökkenésével és a bal kéz ökölképzésének a teljestől való elmaradásával ezen felső végtaggal a felperes terheket fogni, tartani, szorítani, vinni, emelni, finomabb munkát végezni nem tud. Mindazon tevékenységekben, amelyekhez teljes értékű bal kéz szükséges, korlátozva van, így különösen a bevásárlásban, háztartási munkákban, főzésben, takarításban, öltözködésben környezete segítségére szorul.
- [8] A felperes a baleset időpontjában természetes, sorszerű megbetegedésekben is szenvedett, így: a gerinccsigolyák általános elfajulás elváltozása, a csigolyák közti porckorong megbetegedése gyöki érintettség nélkül, az alsó végtag nyirokkeringési zavara, a felső végtagok Raynaud szindrómája, a jobb felső végtag TOS megbetegedése, az alsó végtag visszer betegsége, magas vérnyomás, autoimmun pajzsmirigy betegség, annak alulműködésével.

- [9] A természetes, sorsszerű megbetegedések a baleset során elszenvedett bal váll- és könyök ficammal és darabos törésével együttesen értékelve a felperes életének és társadalmi életben való részvételének tartós és súlyos fokú elnehezülését hozták létre. Ezt 100 %-os értéknek véve, annak mintegy 40 %-át a munkahelyi balesetből származó egészségkárosodás, míg a fennmaradó 60 %-át a természetes kóroki megbetegedések hozták létre.

A felperes keresete és az alperes, alperesi beavatkozó ellenkérelme

- [10] A felperes keresetében 2.500.000 forint sérelemdíj és kamata, valamint 2016. november 4-étől 2017. december 31-éig 386.165 forint elmaradt jövedelem-különbözet, 2018. január 1-jétől havi 29.705 forint kártérítési járadék megfizetését igényelte, az alperes perköltség viselése mellett.
- [11] Az alperes és az alperesi beavatkozó érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. A sérelemdíj iránti kereseti kérelmet mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatták, az elmaradt jövedelem mint kártérítés és a kártérítés járadék jogalapját azzal támadták, hogy az összecszerúságot csak a 100 %-os jogalapi megalapozottság esetére nem teszik vitássá.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [12] A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.624/2017/44. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forint sérelemdíjat annak kamatával. Kötelezte továbbá az alperest 154.470 forint elmaradt jövedelem kártérítés címén való megfizetésére, továbbá 2018. január 1-től kezdődően havonta, minden hónap 10. napjáig 11.880 forint kártérítési járadék viselésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest perköltség viselésére is kötelezte.
- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a közfoglalkoztatásról és közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: Köztv.) 2. § (1) bekezdése alapján arra, hogy a közfoglalkoztatási jogviszonyra az Mt. szabályai alkalmazandók a (2) - (5) bekezdésben meghatározott eltérésekkel. A XIII. fejezetben szabályozott munkáltató kártérítési felelőssége (166. § - 178. §) rendelkezései közül a törvény 2. § (5) bekezdés s) pontja alapján csak az Mt. 169. § (2) bekezdése nem alkalmazható.
- [14] A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 9. § (1) bekezdés kimondja, hogy a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak védelmére, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:42. § - 54. §-át kell alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése és (3) bekezdése, valamint a 2:53. § alkalmazásakor e törvény kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadóak.
- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott továbbá az Mt. 166. § (1), (2) bekezdésére, 167. § (1) bekezdésére, 169. § (1) bekezdésére, 172. § (1) bekezdés a) pontjára, 173. § (1) bekezdésére, 177. §-ára, valamint a Ptk. 6: 519. §-ában rögzítettekre.
- [16] Álláspontja szerint megállapítást nyert, hogy a munkáltató tevékenységébe tartozik az utak, járdák üzemeltetése, valamint az eligazító hely bejárata, épülete előtti terület biztonságos igénybevétele lehetőségének biztosítása. A közterületen végzett közmunka (levéltakarítás, hótakarítás) köztudomásúan kizárólag csak egyik pontról a másikra való eljutással teljesíthető. Ahhoz, hogy a felperes a részére kijelölt helyen az adott feladatot el tudja végezni, ahhoz az eligazító helyről el kellett oda jutnia. A felperes azzal, hogy elindult - kezében a munkavégzési eszközzel - a neki kötelezően megjelölt konkrét helyre (utcába, térre, stb.), már megkezdte a munkavégzést.

- [17] A per során bizonyítást nyert, hogy a felperes a munkahelyi balesetet a közfoglalkoztatási jogviszonya keretében munkaidőben, a munkáltató utasításának teljesítése során közvetlenül az eligazító hely előtti járdán, tehát a munkáltató ellenőrzési körébe tartozó helyen szenvedte el. Az ellenőrzési kör kiterjed mindazon körülményekre, eszközökre, munkavállalókra, amelyek működésére a munkáltatónak a tevékenysége során befolyása van, tehát a baleset nem vitathatóan a munkáltató ellenőrzési körében következett be, így felelőssége fennáll az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel.
- [18] Bizonyítást nyert, hogy a felperesnek a 2015. november 4-ei munkavégzés során elszenvedett baleset miatt 24 %-os baleseti egészségkárosodása van, amellyel ok-okozati összefüggésben az élete és a társadalmi életben való részvétele tartósan, közepes fokban elnehezült. Bizonyításra került, hogy ezt 100 %-os értékűnek véve annak 40 %-át a balesetből eredő egészségkárosodás, míg a fennmaradó részt természetes, sorszerű megbetegedése okozta. Bizonyított továbbá, hogy a felperes napi szinten 1 óra időtartamban környezete segítségére szorul.
- [19] A baleset során a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga sérült. A károkozaskor 50 éves volt, és a hátralévő több évtizedes élettartam alatt a mozgásszervi korlátozottságával és annak következményeivel együtt kell élnie, ennek megfelelően kell kialakítani életvitelét, mivel állapotában javulás nem várható. A bíróság értékelte, hogy a munkahelyi baleset következtében a felperesnek 24 %-os az üzemi baleseti egészségkárosodása, a munkahelyi baleset miatt élete és a társadalmi életben való részvétele tartósan elnehezült. Hangsúlyozandó, hogy a közepes fokú elnehezülést 60 %-ban a természetes kóroku megbetegedések hozták létre, így a munkahelyi balesetből származó egészségkárosodás csak 40 %.
- [20] A sérelemdíjnak kettős rendeltetése van: elsődlegesen kompenzációs szerep a személyiségi jogsértés tekintetében, másodlagosan magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése céljából. A bíróság a károsult életkörülményeit, konkrét sajátosságait értékelve a felperes által elszenvedett sérelemért 1.500.000 forint sérelemdíj megállapítását találta indokoltnak (Mt. 9. § (1) bekezdés, 166. § (1) bekezdés, 167. §, Ptk. 2:52. § (2), (3) bekezdés).
- [21] Az elmaradt jövedelem miatti kártérítés és kártérítési járadék tekintetében a bíróság megállapította, hogy a felperes életében, társadalmi életében bekövetkező tartós és súlyos fokú elnehezülést a természetes sorsú megbetegedések 60 %-ban hozták létre. Erre figyelemmel az elmaradt jövedelem mint kártérítés és a kártérítési járadék összegének megállapításakor a munkahelyi baleset mindösszesen 40 %-os közrehatását alapul véve határozta meg az alperes által fizetendő összeget.
- [22] A felperes és az alperes fellebbezése, valamint az alperesi beavatkozó csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.095/2019/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatt, és az alperest sérelemdíj címén terhelő marasztalás összegét 2.500.000 forintra és annak kamatára felemelte. A 2016. november 4-étől 2017. december 31-éig terjedő időre járó kártérítési járadékot 386.165 forintra, a 2018. január 1-től fizetendő kártérítési járadék összegét havi 29.705 forintra emelte, továbbá megváltoztatta a perköltség összegét is. Kötelezte az alperest másodfokú perköltség viselésére.
- [23] A másodfokú bíróság ítéletében utalt az 1/2018. (VI. 25.) KMK véleményben foglaltakra. Eszerint a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső okból bekövetkezett kár megtérítése alól a munkáltató akkor mentesülhet, ha a törvényben előírt három együttes feltétel fennállását bizonyítja. Ha a kárt a munkáltató ellenőrzési körébe eső körülmény okozta, a törvényben előírt további két feltételnek („nem kellett számolnia” és „nem volt elvárható”) nincs jelentősége. Ha a kár a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső körülmény miatt következett be, a munkáltató a kártérítési felelősség alól mentesülhet akkor is, ha bizonyítja, hogy a kárt kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta.
- [24] A felperes balesete a munkáltató utasítására megkezdett munkavégzés közben, munkaidő alatt következett be. Munkáját jellemezően közterületen kellett végeznie, de általánosságban is az alperes tevékenységi körébe tartozik az utak, járdák üzemeltetése, így kiterjed az ellenőrzési kör

közvetlenül az eligazító hely előtti bejárat biztonságos megközelítésének biztosítására. Erre a munkáltatónak a tevékenysége során befolyása van, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette. Amennyiben a balesetnek az eligazító hely előtti járdán (közterületen) való bekövetkezése miatt a munkáltató felelőssége az ellenőrzési körön kívül eső körülmény alapján lenne megítélhető - mivel az alperes feladatkörébe tartozott a járdák üzemeltetése, rendeletetesszerű használatra való alkalmas állapotának biztosítása - nem lenne megállapítható számára az a mentesülési feltétel, hogy nem kellett számolnia a károkozó körülménnyel, illetve hogy nem volt elvárható tőle, hogy annak bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa. Az ellenőrzési körön kívül eső károkozó körülmény esetén ugyanis ezen feltételek fennállása is szükséges a felelősség alóli mentesüléshez.

- [25] A beavatkozó csatlakozó fellebbezésében hivatkozott az Mt. 167. § (1), (2) bekezdésére. Ezen jogszabályi rendelkezések nem a munkáltató kártérítési felelősség alóli mentesüléséhez vezető körülményeket bővítik, hanem a teljes kárösszegre vonatkozóan fennálló felelősség alóli kivételeket sorolják fel.
- [26] A Kúria a már hivatkozott KMK véleményben rámutatott arra is, hogy az előreláthatóság annak értékelését jelenti, miszerint az adott helyzetben a munkáltatónak az Mt. 6. §-át alapul véve miről kell tudnia.
- [27] A munkáltatónak a károkozás időpontjában nem a pontos kárösszeget, hanem a kár nagyságrendjét és fajtáját kell előre látnia. Az úgynevezett személyi károk (egészség, testi épség, élet) esetén azonban az előreláthatóságnak csupán a kár típusára (fajtájára) kell kiterjednie, a kár nagyságrendjére nem („thin-skull” vékony koponyacsont doktrínája). A doktrína szerint „az egészség, testi épség megsértéséből eredő károkat akkor is meg kell téríteni, ha a károkozó ezeket a körülményeket nem láthatta előre”.
- [28] Az úgynevezett személyi károk esetében tehát a kártérítési felelősséget már a kár típusának előreláthatósága is megalapozza tekintet nélkül arra, hogy a károkozó számolhatt-e a kár nagyságrendjével.
- [29] A beavatkozó iratellenesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a felperes azért esett el, mert betegségei miatt egyensúlyát veszítette.
- [30] A munkavállaló akkor nem tesz eleget kártenyhítési kötelezettségének, ha az egészségi állapotát és az egyéb körülményeket (például: életkora, szakképzettsége, átlagos közlekedési feltételekkel megközelíthető munkahely megléte stb.) figyelembe véve a munkáját nem, vagy nem a tőle elvárható mértékben, módon hasznosítja. A kártenyhítési kötelezettség elmulasztását a munkáltatónak kell bizonyítania (1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény III.5.). A kártenyhítési kötelezettség elmulasztására az alperes és a beavatkozó az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, tehát e körben nem is bizonyított, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 235. § (1) bekezdés szerinti szabály miatt pedig a másodfokú bíróság ezzel érdemben nem foglalkozhatott.
- [31] Az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj mértékével nem értett egyet a másodfokú bíróság. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy a bal kéz sérülése miatt szinte állandósult fájdalommal kell a felperesnek élnie, korlátozottá vált a mindkét kéz használatát igénylő mindennapi tevékenységeiben, állapotában javulás nem, csak rosszabbodás várható, így az általa igényelt 2.500.000 forint lehet alkalmas az egészséghez és a testi épséghez fűződő személyiségi jogát ért sérelemmel szembeni másnemű előny nyújtására.
- [32] A felperes meglévő sorszerű betegségei korábban nála keresetvesztéseget nem okoztak, az alperesnél betöltött munkakörét el tudta látni, a munkahelyi baleset miatt azonban erre már nem képes. A munkáltató anyagi felelősségének mértéke aszerint alakul, hogy a keresetvesztéseget okozó munkaképtelenség vagy munkaképesség csökkenés a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggésben történt balesete vagy megbetegedése folytán következett-e be.

- [33] Amennyiben a munkavállaló keresetvesztesége az említett sérelem következménye, a munkáltató kártérítési felelősségének mértéke szempontjából nincs jelentősége annak, hogy maga a sérelem - a munkavállaló testi állapotától, testi fogyatkozásától és szervezeti adatottségától függetlenül - orvosi szempontból milyen mérvű munkaképesség csökkenést eredményezett.
- [34] Ha a munkavállaló egészségi állapota, testi fogyatkozása, szervezeti adottsága nem okozott keresetveszteséggel járó munkaképesség-csökkenést és a munkavállaló keresetvesztesége az életének, testi épségének vagy egészségének a munkaviszonnyal összefüggésben történt megsértése folytán állott elő, a munkáltató - az említett sérelemből származó munkaképesség-csökkenés százalékos mérvétől függetlenül - ilyen esetben is a teljes káráért felel.
- [35] Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a kártérítési járadékként az elmaradt jövedelem 40 %-át ítélte meg arra hivatkozással, hogy a felperes életének elnehezülését 60 %-ban sorszerű betegségei, míg 40 %-ban a munkahelyi baleset következményei okozták.

Az alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelme és a felperes felülvizsgálati ellenkérelme

- [36] A beavatkozó felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelem elutasítását és a perrel felmerült első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetését kérte.
- [37] Jogszabálysértésként az Mt. 166. § (1), (2) bekezdését, 167. §-át, illetve a Ptk. 6:519. §, 6:560. § (1) bekezdés, Pp. 206. § (1), illetve (3) bekezdés, 177. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [38] Álláspontja szerint - utalva a Ptk. 6:560. §-ban foglaltakra - a közúti járdánál kiálló szegélykö és az, hogy annak láthatóságát hó takarta el, nem vonható az alperes ellenőrzési körébe. Erre nem vonatkozik az Mt. 166. § (1) bekezdés objektív szabályozása, hanem az a Ptk. alapján bírálható el.
- [39] A bíróság tényként kezelte és alkalmazta alperessel szemben, hogy a közterület, ahol a munkaügyi eligazítás történt a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik, ezért felelősége megállapítható, a balesetet okozó járdaszegély kiálló köve miatt. Amennyiben a közterületet, jelesül a baleset helyszínét jelentő járdát, minden korlátozás nélkül munkaterületnek nevezzük, akkor a köztulajdon vagy a magántulajdon jellemzői sérülnek. Ebben az esetben a közterület fenntartásáért felelős személy mentesülhet a karbantartási és fenntartási kötelezettségeivel összefüggő balesetek okán, hiszen a karbantartás elmulasztásáért ezek szerint nem őt terheli a felelősség.
- [40] Az ítéletek alperes felelősségét az ellenőrzési körbe eső körülményként értékelték, mely ellenőrzést ebben az esetben a balesetet kiváltó ok, a járdaszegély állapota jelenti.
- [41] Az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény szerint általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen (székhely, stb.) kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, ide értve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, állat, talaj, valamint a munkáltató által üzemben tartott vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény. A közlekedéssel összefüggő - előbbieken kívüli - körülmények általában nem tartoznak a munkáltató ellenőrzési körébe.
- [42] A felülvizsgálati hivatkozás szerint a másodfokú bíróság rögzítette a korlátozott látási viszonyok miatt a kiálló szegélyköben való megbotlást. A korlátozott látási viszonyokról az elsőfokú bíróság azonban nem tett említést, érthetetlen ez a kiegészítés miért került az ítéletbe.
- [43] A bíróság szerint „köztudomású”, hogy a közterületen végzett közmunka (levéltakarítás, hótakarítás) kizárólag csak az egyik pontról a másikra való eljutással teljesíthető. Ugyanakkor a beavatkozó a 2018. március 19-ei beadványában már leírta, miszerint munkavédelmi szakértői bizonyítás szükséges arra nézve, hogy mulasztott-e az alperes a felperessel szemben mint munkáltató a munkavégzés kezdetekor vagy más körben, illetve ellenőrzési körében kellő gondossággal járt-e el. Ezen indítványt azonban a bíróság figyelmen kívül hagyta.

- [44] Az elsőfokú ítélet által a vagyoni károkra megállapított 40 %-os közrehatást a másodfokú bíróság megváltoztatta, és a vagyoni károk tekintetében azt 100 %-ban határozta meg. A beavatkozó hivatkozott az Mt. 167. § (1), (2) bekezdésre, mivel a másodfokú ítélet szerint korábban kárenyhítésre nem utalt.
- [45] A felperes tényleges egészségi állapota - helyesebben annak súlyos hiányai - nem voltak ismertek alperes előtt. A 2018. május 24-ei beadványban kiemelten kérte alperes az orvosszakértői vélemény kiegészítését a felperes közrehatása körében, az ott feltett kérdések pedig egyértelműen a felperes egészségi állapotára, annak a balesettől elkülöníthetőségére, a természetes betegségeire vonatkoztak. Mivel teljességgel kizárható, hogy a felperes ne lett volna tisztában saját egészségi állapotával a balesetet megelőzően és ezért konkrét vizsgálatot kértek erre nézve. Ennek hiányában jog- és iratellenes a bíróság álláspontja. Felperes a saját egészségi állapotával tisztában volt, ennek ellenére nem jelezte, hogy számára az adott munka bármiféle nehézséggel vagy veszéllyel járna.
- [46] Minderre figyelemmel - másodlagosan - egyetértve az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával a beavatkozó a 40 %-os közrehatás alkalmazását kérte a vagyoni károk vonatkozásában.
- [47] A felülvizsgálati érvelés szerint - ismerve a felperes egészségi állapotát - túlzó mérlegeléssel határozta meg a másodfokú bíróság a sérelemdíj összegét. A jövedelemvesztéseget a bíróságok értékelték mint vagyoni kárt, így a felemelt sérelemdíj kétszeres értékelésnek minősül.
- [48] A felülvizsgálati érvelés szerint a Pp. 206. § alapján a bíróságok a bizonyítékokat tévesen értékelték, mivel nincsen feltárva a káreseményt megelőző felperesi életvitel.
- [49] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a beavatkozó felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, helytálló következtetésre jutott, döntése mindenben megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [50] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [51] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül figyelemmel a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltakra is.
- [52] A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 2015. november 4-én 6 óra 15 perckor, közvetlenül az eligazító hely előtti járdán egy kiálló járdaszegélyben megbotlott, majd elesett, aminek következtében bal keze darabos törését, illetve ízületi ficamodást szenvedett el.
- [53] Az Mt. 166. § (1), (2) bekezdése értelmében a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károsító körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa, vagy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.
- [54] Az ellenőrzési kör fogalmát a törvény nem határozza meg, annak részletes indokolásból következően azonban ide tartozónak kell tekinteni mindazokat a körülményeket, amelyekre a munkáltatónak a tevékenysége során befolyása van.
- [55] A bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a felperes balesete közfoglalkoztatási jogviszonyában, munkaidőben, a munkáltató utasítása szerinti munkavégzési helyre menetel során következett be az eligazító hely közvetlen közelében.
- [56] A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 54. § (1) bekezdése felsorolja azokat a követelményeket, amelyeket a munkáltatónak kötelezően figyelembe kell vennie. Ezek között elsődlegesen a veszélyek elkerülése szerepel. A bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a felperes balesete a munkáltató által megválasztott rendszeres eligazító hely előtti kiálló járdaszegély miatt

következett be, amelyről a munkáltatónak kellő körültekintés mellett tudnia kellett, és a veszély elhárítása, a munkahely botlásmentes megközelíthetősége érdekében a szükséges intézkedéseket meg kellett volna tennie. Ennek megállapítására külön szakértői bizonyításra nem volt szükség (Pp. 177. §).

- [57] Általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen (székhely, stb.) kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, ide értve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, állat, talaj (1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény). Adott esetben azonban nem telephelyen kívüli munkavégzés történt, hanem a munkafelvétel (utasításadás, szerszámkiosztás) helyül szolgáló eligazító helyen (telephelyen) munkaidőben történő megjelenés, mely a munkafeladatokkal összefüggött, vagyis munkavégzésnek minősült. E munkahelyre történő be- és kijutás balesetmentességének biztosítására a munkáltatónak ráhatása kell legyen az Mvt. 36. § (1) bekezdésben foglalt biztonságos közlekedési útvonalak biztosításának, Mvt. 54. § (1) bekezdésében foglalt veszélyek elhárításának kötelezettsége folytán. Ebből következően a kár az alperes ellenőrzési körén belül következett be.
- [58] A peradatok nem támasztották alá az alperes arra hivatkozását, hogy a kiálló szegélykövet hó borította volna. Tanúvallomásokkal igazolt, hogy a hólapátot a munkavállalók kizárólag levélszedés céljából vették magukhoz. Az elsőfokú bíróság a nem megfelelő látási viszonyokat pedig a peradatok alapján helyesen tette a tényállás részévé, amikor rögzítette, hogy 2015. november 4-én a napkelte 6 óra 32 perckor volt, a közvilágítást 6 óra 05 perckor lekapcsolták, ebből következően pedig a 6 óra 15 perckor a baleset idején a látási viszonyok korlátozottak voltak.
- [59] Helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság a következő ítélezési gyakorlat és az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény alapján, hogy amennyiben a munkavállaló egészségi állapota, testi fogyatkozással, szervezeti adottsága nem okozott keresetveszteséggel járó munkaképesség-csökkenést, és a munkavállaló keresetvesztesége az életének, testi épségének vagy egészségének a munkaviszonyban történt megsértése folytán állott elő, a munkáltató - a munkaképesség-csökkenés százalékos mértékétől függetlenül - a munkavállaló teljes kártérítésért való felelősségét vonja maga után. Ebből adódóan a kártérítési járadék összegének mérséklésére sem volt jogszabályi lehetőség. Az Mt. 167. §-ának megsértése nem volt rögzíthető.
- [60] Ugyancsak alaptalanul sérelmezte az alperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. §-ának téves alkalmazását is. A bíróságok a tényállást a felek előadása és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése alapján állapították meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelték és meggyőződésük szerint bírálták el.
- [61] A következő ítélezési gyakorlat szerint (BH1995.193.; BH1999.44.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak szerint értékelték, megállapításaik egymással és a per adataival nem voltak ellentmondásban és nem jutottak kirívóan okszerűtlen, logikátlan eredményre sem. A felperes életkörülményei kellő mértékben kerültek feltárássra, a megítélt sérelemdíj összege nem volt eltúlzott.
- [62] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [63] Az alperesi beavatkozó perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 83. § (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján nem visel, figyelemmel az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (3) bekezdésére, valamint az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján megillető illetékmentességre.

- [64] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
[65] Az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. október 7.

. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró Dr. Stark Marianna s.k. bíró